

XAVER

ČASOPIS BANSKOBYSSTRICKÝCH BOHOSLOVCOV

1/19
Ročník
XXVIII.

*Boh ho na
treti deň vskriesil
(Sk 10,40)*

6/
Božia vôľa

14/
*Jemné pozvanie
životom*

22/
Ján XXIII.

Informácie	/2	Pokora	/21
Úvodník	/3	Ján XXIII.	/22
Novinky	/4	Otázky	
Božia vôľa	/6	pre diakona	/25
Pozdrav	/11	Ruženec	/26
Triduum	/12	Ako si očistiť	
Jemné pozvanie		srdce	/29
životom	/14	Opýtali	
Black Friday		ste sa nás	/30
vs Veľký piatok	/18		

XAVER časopis bohoslovcov Banskobystrickej diecézy - ročník: XXVIII. - číslo: 1/2019 vychádza ako občasník - rozširuje sa svojpomocne - šéfredaktor Adam Murko - technické a grafické spracovanie Oto Dokoupil - teologický poradca ThLic. Ján Viglaš - jazyková korektúra Mgr. Erika Brezánka - fotky v časopise sú zo seminárneho archívu alebo voľne prístupných zdrojov (ak nie je uvedené inak)

adresa redakcie:
 Kňazský seminár
 sv. Františka Xaverského
 Banská 28
 976 32 Badín, Slovakia

cirkevné schválenie:
 Biskupstvo Banská
 Bystrica, č. 1377/98
 tlač: Alfa print, Martin
 ISSN 1335-2628

web: www.xaver.sk
 tel: +421 48 418 26 02
 e-mail: redakcia@xaver.sk
 bankové spojenie časopisu
 IBAN: SK58 8360 5207
 0042 0527 6308

Úvodník

Milí čitatelia,

verím, že vám nie je neznáma dramatická scéna neustále sa opakujúca v mnohých príbehoch. Hlavný hrdina visí nad priepastou a síl mu ubúda. Je zasiahnutý gul'kou a zostane nehybne ležať, alebo spadne do hlbokaj a nebezpečnej vody a už celú večnosť sa nevynára. Hudba stíchne, napätie stúpa, diváci so zatajeným dychom čakajú, čo bude ďalej. Každý akoby chcel vykriknúť: „Takto sa to predsa nemôže skončiť!“ Vtedy sa zrazu hrdina vynorí, zistí sa, že gul'ka zasiahla mincu v jeho vrecku, alebo mu niekto zhora nečakane podá ruku. Zrazu zavládne nečakaná radosť, pretože náš hrdina by mal byť už mŕtvy, ale nie je.

V týchto dňoch sme opäť svedkami podobného príbehu. Sledujeme utrápeného muža nesúceho si kríž na svoju vlastnú popravu. Muža, v ktorom bola všetka naša nádej. A on zrazu nakloní hlavu a odovzdá ducha... „Aké je dnes veľké ticho na zemi... lebo Kráľ spí...“, čítame v posvätnom čítaní Bielej soboty. Znova v nás zavládne ten pocit: „Toto nemôže byť koniec!“ O tri dni príde najdôležitejšie ráno v dejinách, keď slnko zasvieti do prázdneho hrobu. Ježíš žije! Zaznieva na všetky strany.

Toto je príbeh pôstu a Veľkej noci. Príbeh radosti. Pretože najväčšia radosť je nečakaná. Je to aj príbeh každého jedného z nás. Zistenie, že by sme mali byť stratení, ale nie sme. Objav, že si nezaslúžime milosť, a aj tak ju dostávame. Preto každá svätá spoveď je pre nás „malou Veľkou nocou“.

Všetkým prajem prežiť túto veľkonočnú radosť. Radosť, že visíme nad priepastou hriechu, ale „zhora“ nám bola podaná ruka.

Rekolekcie

24. januára sa uskutočnili v našom seminári kňazské rekolekcie, kde sa stretol otec biskup Mons. Marián Chovanec s kňazmi Banskobystrickej diecézy. Program sa začal svätou omšou a pokračoval v aule seminára prednáškou profesora ThDr. Antona Adama. Záver rekolekcií patril diskusií a stretnutiam kňazov v rámci dekanátov.

Miništrantské vikendy

Aj tento rok sa uskutočnilo stretnutie bohoslovcov s miništrantmi v Kňazskom seminári svätého Františka Xaverského. 1. marca sa zúčastnila mladšia kategória a 30. marca staršia. Naš spoločný program tvorili rôzne vedomostné kvízy, športové aktivity a sväté omše, na ktorých spoločná modlitba a sväté omše, na ktorých miništrovali naši vzácní hostia.

redaktor Antonio Rádi, 2. ročník

Novinky

Stretnutie najvyšších náboženských predstaviteľov s predsedom vlády Slovenskej republiky

4.3. sa uskutočnilo stretnutie náboženských predstaviteľov s Petrom Pellegrinim, predsedom vlády SR, na tému „Cirkev a štát“. Konferencia sa začala ekumenickou modlitbou, po ktorej bratislavský arcibiskup metropolita Mons. Stanislav Zvolenský privítal zástupcov rôznych cirkví. Nasledoval príhovor predsedu vlády Slovenskej republiky, po ktorom bola možnosť v rámci diskusie aj na otázky.

Mariánske večeradlo

Aj tento rok 30. marca sa v našom seminári konalo celodiecézne mariánske večeradlo. Počas dňa sa pred vyloženou Oltárnou sviatosťou prítomní pomodlili všetky štyri ružence a o 15.00 hod. aj Korunku Božieho milosrdenstva. Ľudia mali taktiež možnosť pristúpiť k sviatosti zmierenia, ktorú vysluhoval náš otec špirituál. Poslednou časťou programu bola svätá omša, ktorú celebraval špirituál Ľubomír Grega.

Na tému Božej vôle sme sa rozprávali s prof. ThDr. Antonom Adamom, PhD., ktorý v našom kňazskom seminári pôsobí v rámci Katedry dogmatickej teológie.

Pán profesor, čo si vlastne pod pojmom Božia vôľa môžeme predstaviť?

Rozumná bytosť prejavuje svoju životnú činnosť v chcení, ktoré nazývame aj vôľou. Touto činnosťou smeruje k poznanému dobru, ktoré chce dosiahnuť, ak ho ešte nemá. Božia vôľa vo vlastnom zmysle slova nemôže byť snahou o dosiahnutie nejakého dobra, ktoré by nemal, lebo Boh je nekonečne dokonalý a jeho božská podstata je plnosťou všetkého dobra. Božia vôľa je spokojné spočinutie v sebe samom, ako v nekonečnom Dobre.

Čo je to Božie chcenie?

Božie chcenie je podstatný čin neoddeliteľný od božskej podstaty. Božia vôľa je nemeniteľná od večnosti a večná práve tak, ako Boh je bytie nekonečné a nemenné. Božie chcenie vyjadruje Božiu vôľu priviesť každé bytie k plnosti svojho cieľa.

Ako môžeme spoznať vo svojom živote Božiu vôľu? A je to vôbec možné?

Ak je Božia vôľa spočinenie v sebe samom, ako v nekonečnom Dobre, je zároveň aj láskou, ktorou Boh sám seba miluje a všetko zameriava k poslednému cieľu. Naplnenie Božej vôle vo vzťahu k človeku predpokladá úprimné hľadanie Božej vôle, čo v praktickom živote vyžaduje neustály dialóg s Bohom prostriedkami, ktoré poznávame z praxe duchovného života. Sme povolaní konať podľa Božej vôle, teda neustále hľadať spôsob konania, ktoré nás v čo najplnšej miere privádza k Bohu. Boh chce naše dobro nielen časné, ale predovšetkým večné a z tohto dôvodu sa má uplatňovať personalistický prístup k naplneniu Božej vôle. Apoštol svätý Pavol hovorí: „Skúmajte, čo sa páči Pánovi...

Preto nebuďte nerozumní, ale pochopte, čo je Pánova vôľa“ (Ef 5, 10.17). To však môžeme dosiahnuť iba vtedy, ak Boh je pre nás autorita pravdy a rešpektujeme Magistérium Katolíckej cirkvi.

Môže niekto s istotou povedať, že Božiu vôľu pozná?

Ježišovo posolstvo, ktoré poukazuje na plnenie Božej vôle, je pre každého človeka výzvou svätosti, ktorú Ježiš adresuje nielen apoštolom, ale každému z nás: „Vy teda buďte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec“ (Mt 5,48). V tomto kontexte je evidentné, že poznávame Božiu vôľu, ktorá sa má naplniť v našom živote. Na tomto mieste však musí zaznieť iná otázka: do akej miery je moje rozhodnutie, spôsob môjho života a konania v súlade s Božou vôľou? Je veľmi jednoduché hovoriť druhému človeku, čo je Božia vôľa; je však isté nebezpečenstvo, že svoju ľudskú vôľu, ktorou niečo očakávame od iného človeka, identifikujeme s Božou vôľu. Aby sme sa vyhli čo i len náznakú nesprávnej interpretácie, je dôležité v definovaní spôsobu hľadania Božej vôle vždy hľadať odpoveď na ťažkú otázku: ako môžem sám sa stávať svätým a zároveň ako môžem pomôcť druhému na ceste k svätosti. Zo strany Boha je to úplne jasné; zo strany nás ľudí považujem za nevyhnutný osobný dialóg jednotlivca s Bohom a zároveň je dôležitý dialóg aj medzi ľuďmi vo všetkých štruktúrach cirkevného života.

Môže sa Božia vôľa meniť?

Spomenul som, že Božie chcenie je neoddeliteľné od božskej podstaty. Je preto jediné a úplne jednoduché. Už takéto konštatovanie je postačujúce na to, aby sme povedali, že Božia vôľa sa meniť nemôže. Keď ale hovoríme o rôznych činoch Božej vôle, toto rozdelenie je len z našej strany, a preto je virtuálne. Teológovia hovoria o Božej vôli, že je slobodná i nevyhnutná, podmienená a absolútna, predchádzajúca, sprevádzajúca, následná. To však nie je vnútorná dimenzia Božej vôle, ale vyjadrenie korelácie medzi poznávacím aktom človeka a následným vymedzením Božej vôle v poznávacom procese každého človeka. Božia vôľa je nezávislá od stvorených vecí a prejavuje svoj majestát v naplnení dobra, ktoré je uskutočňované Božou spravodlivosťou a milosrdenstvom.

Velká noc je najväčší kresťanský sviatok. Čo Boh smrťou a zmŕtvychvstaním Ježiša Krista komunikuje človeku?

Evanjelista svätý Ján predstavuje pravdu Kristovho príchodu: „Veď Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život. Lebo Boh neposlal Syna na

svet, aby svet odsúdil, ale aby sa skrze neho svet spasil“ (Jn 3, 16-17). Kristov príchod a jeho život je komunikáciou lásky, ktorou Boh od večnosti miluje každého z nás. Ježišova smrť najplnším spôsobom vyjadruje obeť, ktorou Boh vstupuje do ľudského života, aby sme boli znovu Božími priateľmi. Jeho zmŕtvychvstanie je pravdou osláveného života, v ktorom je prítomný Boh ako večná Láska. Apoštol národov aj nás uisťuje: „Veď vieme, že Kristus vzkriesený z mŕtvych už neumiera, smrť nad ním už nepanuje. Lebo keď zomrel, zomrel raz navždy hriechu, ale keď žije, žije Bohu. Tak zmýšľajte o sebe aj vy: že ste mŕtvi hriechu a žijete Bohu v Kristovi Ježišovi“ (Rim 6,9-11).

Je toto poslanstvo aktuálne a živé aj dnes?

Šimon Peter si bol vedomý svojej hriešnosti, preto Ježišovi povedal: „Pane, odíď odo mňa, lebo som človek hriešny“ (Lk 5, 8). V ľudskom spoločenstve po prvotnom páde prarodičov je prítomný hriech. Pretože Boh nechce smrť hriešnika, ale chce jeho obrátenie a život, poslanstvo komunikácie lásky Boha voči svetu je a bude stále živé. Boh sa nikdy neodvráti od človeka; Láska nemôže nemilovať. Ostáva len a iba na človeku, akým spôsobom prijme Božiu lásku a bude komunikovať tou istou rečou s Bohom nielen sám, ale aj vo svojich blížnych.

Na záver mi dovoľte niečo osobnejšie: čo znamená Veľká noc pre Vás osobne a kde budete sláviť tieto sviatky?

Veľkonočné sviatky sú pre mňa dňami vnútornej radosti a vďačnosti za dar vykúpenia, ktorý zároveň je výzvou stávať sa činným v naplnení túžby zakončiť pozemské putovanie v Bohu. Kristov kríž ako znamenie nádeje sa stáva plnosťou lásky, ktorá aj mňa zmieruje s Bohom. Liturgia veľkonočného slávenia aj mne ponúka hlboké pravdy a myšlienky pre osobné zaujatie sa poznaním Božej lásky, ktorá je prameňom, ale aj stálou cestou, ktorou chcem kráčať vo všetkých situáciách a okolnostiach života. Liturgicky ich budem prežívať v Konkatedrále sv. Mikuláša v Prešove a rodinne so svojimi súrodencami.

Všetkým čitateľom prajem nielen požehnaný čas Veľkej noci, ale stále vedomie, že ľudskú biedu a slabosť prevyšuje nekonečná moc odpúšťajúcej a milujúcej Lásky-Boha.

Pozdrav

Opäť sme mali príležitosť, ponoriť sa do tajomstiev Ježišovej smrti a zmŕtvychvstania. Máme aj po tomto pôstnom období stále dostatok síl a odvahu kráčať každý deň za Ježišom?

Ísť a žiť tajomstvo lásky znamená dotknúť sa rán vzkrieseného Pána a poznať, že Boh vzkriesil svojho Syna k novej moci a sláve. Zázrak zmŕtvychvstania sa deje v každom momente nášho každodenného života, keď sa otvoríme Božiemu slovu, ktoré sa k nám prihovára tvorivým činom a dvíha nás na nové roviny, jeho zmŕtvychvstávajúcej, premieňajúcej lásky.

Dnešok sa vždy stáva novým začiatkom, prvým dňom večnosti, a odohráva sa, keď prežívame smrť a vzkriesenie v tomto prítomnom momente, teraz. *„Keď sa milujeme navzájom, Boh ostáva v nás a jeho láska v nás je dokonalá“ (1Jn 4,12)*. Ak máme byť poslami vzkrieseného Krista, musíme si uvedomiť, že do akej miery sa radujeme z darov Božieho ducha radosti, ktorý v nás prebýva, do takej miery Duch Svätý vylieva dar radosti na ostatných, ku ktorým sme poslaní, aby sme sa im stali radosťou v milujúcej službe.

Hlboko do všetkých ľudských bytostí Boh vložil horiacu túžbu prežívať radosť a žiariť večným šťastím, ktoré nám nik a nič nemôže vziať. Ale ako môžu ľudia okolo nás veriť v takú Božiu lásku, ktorá pôsobí túto večnú radosť, bez toho, aby nás videli radosť konať a hovoriť pred nimi a stať sa tak dobrom radosti pre nich? Takáto prístupnosť je možná, ak sa na všetkých dívame s radosťou vierou vo vrodené dobro v nich.

Zmŕtvychvstalý je teraz všade: v nás, okolo nás, nad nami, v každom človeku. Svet je preplnený Kristom. Vierou je Kristus v nás a my v ňom. To je Veľká noc. Už tu na zemi sa smieme ponoriť do jeho veľkonočnej slávy. Aleluja...

-Pax-

TRIDUUM

Veľkonočné trojdnie

Posledné dni Veľkého týždňa, ktorý sa začína na Kvetnú nedeľu, nazývame Veľkonočné trojdnie alebo triduum.

Triduum sa začína na ZELENÝ ŠTVRTOK, keď slávime svätú omšu na pamiatku Pánovej večere. Hlavnou podstatou tohto dňa je ustanovenie dvoch sviatostí, a to sviatosť Eucharistie a sviatosť kňazstva, „Pri večeri vzal Ježiš chlieb a dobrorečil, lámal ho a dával učeníkom, hovoriac: Vezmite a jedzte: toto je moje telo“ (Mt 26,26). Súčasne takto odovzdal apoštolom kňazskú moc so slovami „Toto robte na moju pamiatku“. Po skončení tejto svätej omše kňaz obnaží oltár, je to symbol toho, že náš Pán ostal sám, opustený v Getsemanskej záhrade.

Veľkonočné trojdnie pokračuje VEĽKÝM PIATKOM. V tento deň si Cirkev pripomína utrpenie, ukrižovanie a smrť nášho Pána Ježiša Krista, ktorý sa za nás obetoval a takto priniesol zmiernu obeť za naše hriechy. V tento deň sa v Rímskokatolíckej cirkvi neslávi svätá omša, je to jediný deň v roku, keď neslávim obeť Eucharistie. Namiesto svätej omše slávime obrady Veľkého piatka, ktoré pozostávajú z bohoslužby slova, slávnostnej modlitby veriach,

z poklony Svätému križu a svätého prijímania. Počas obradov sa spievajú pašie – zvesť o umučení Pána Ježiša.

BIELA SOBOTA je aliturgický deň, to znamená, že v tento deň sa nekonajú žiadne bohoslužby. Boží ľud si môže uctiť hrob nášho Pána Ježiša, ktorý v ňom odpočíva. Počas tohto dňa bývajú otvorené chrámy, kde si možno uctiť Oltárnu sviatosť v osobnej adorácii.

Na Bielu sobotu po západe slnka začína Cirkev sláviť vigíliu Veľkej noci. Touto vigíliou sa začína oslava ZMŔTVYCHVSTANIA Ježiša Krista. Počas Veľkonočnej vigílie Cirkev bdie a očakáva Kristovo zmŕtvychvstanie. Na znak veľkej radosti sa opäť rozozvučia zvony, spieva sa glória a opäť zaznie aleluja. Vigília má veľkú pestrosť obradov a liturgických úkonov.

Veľká noc a samotné Veľkonočné trojdnie je najdôležitejším obdobím v kresťanskej viere práve preto, lebo si pripomínáme ukrižovanie, smrť a zmŕtvychvstanie Ježiša Krista. Zmŕtvychvstanie – najväčší Kristov zázrak a základná pravda kresťanskej viery. Je to víťazné zavŕšenie Kristovho vykupiteľského diela.

JEMNÉ POZVANIE V ŽIVOTOM

Áno, som naozaj bohoslovcem. Viem, vyzerám mlado, ba priam až nedospelo, ale verte mi, neušiel som zo základnej či predčasne zo strednej školy. Normálne som zmaturoval a podaním jedinej prihlášky do seminára mohla, a vlastne aj sa začala nová éra môjho života, ktorú nezastavili ani psychotesty, ba ani prijímačky. A tak ma nakoniec prijali a odvtedy som v kňazskom seminári. Moje povolanie sa však nezrodilo podaním prihlášky, ale postupne dozrievalo a silnelo. Pozývam vás teda o pár rokov späť, konkrétne do roku 1994, keď som uzrel svetlo sveta.

Narodil som sa v katolíckej rodine rodičom, ktorí svoju vieru skutočne praktizovali a viedli k tomu aj mňa spolu s mojimi tromi mladšími súrodencami. Pravidelne som

vsprievode svojich rodičov navštevoval Kostol Božského Srdca Ježišovho vo farnosti Zvolen-Sekier. Keď som už bol ako-tak schopný miništrovať (samozrejme v prítomnosti dospeljej dohliadajúcej osoby, konkrétne v mojom prípade to bol môj ocino), začal som sa približovať k oltáru. Hoci som na oltár dosť dlhú dobu nevidel (lebo malým som dokázal byť aj v detstve), cítil som, že sa tam odohráva niečo veľké. Vždy s novým nadšením som sledoval kňaza slúžiaceho sv. omšu, ktorý síce robil pri oltári pre mňa veci nepochopiteľné, no vždy to robil s neutíchajúcim presvedčením a zápalom.

S kňazmi som sa teda stretával od detstva a vedel som, že aj to je povolanie, ktoré by som teoreticky mohol robiť. Kňazstvo ma síce fascinovalo, neprikladal som mu

však asi nikdy úplné prvenstvo. Na základnej škole som o ňom síce uvažoval, ale až po smetiariovi, futbalistovi, spevákov. Na strednej škole som spoznal veľmi zaujímavé profesie logopéda či psychológa a zaujali ma natolko, že som začal túžiť po ich vykonávaní tak veľmi, že som všetko odložil na vedľajšiu koľaj. Zdalo sa, že som rozhodnutý a myšlienkou na kňazstvo som sa opäť nemusel trápiť, veď povolanie som si už predsa vybral, tak Pán Boh snáď pochopí moje rozhodnutie a myšlienky na kňazstvo už neprídu.

Pozvanie do kňazstva sa však z času na čas dostavilo. Zvláštne. Rýchlo prešiel na novú stratégiu hraničiacu s istotou, že veľký a neomylný Boh potrebuje oveľa lepších, zbožnejších, skúsenejších, zapálenejších... Tak prečo by si povolával mňa, takého slabého a nepripraveného? Veď predsa poznám mnoho lepších, zbožnejších a viac pripravených chalanov, ktorí by sa na kňazstvo hodili viac. Ja som slabý, nerozhodný a určite menej prichystaný do života ako oni. Až neskôr som si uvedomil, že som stále hovoril iba o sebe.

Chcem sa však s vami všetkými podeliť o šokujúce zistenie – nejde len o mňa. To Boh zasial povolanie, to On volá po mene a pozýva jemne, Jemu vlastným spôsobom. To On obdaruje každého milosťami, ktoré potrebuje; dvíha z dna, keď už ani nedúfame. Keď nedokážeme vstať, On podávajúc ruku čaká, či mu svoju ruku podám aj ja. Boh vie, že nie som superhrdina, že nie som oslobodený od ťažkostí a chýb. A napriek tomuto všetkému aj tak bezhranične miluje a podáva ruku aj slabým, porazeným, nehodným – čiže aj mne. Po tomto „šokujúcom zistení“ som sa nechal zlomiť jemným pozvaním a začal som písať novú kapitolu svoju života, ktorá by sa možno dala nazvať: „Učím sa umeniu padania a vstávania.“ A Boh ma verne sprevádza už piaty rok v seminári, učí ma prijímať seba samého – nehodného služobníka a postupne mi predstavuje podstatu povolania, do ktorého ma pozval. Ukázal mi, a stále ukazuje, že sprevádzal nielen moje vykročenie, ale aj kroky každodenného života. A takýmto spôsobom nesprevádza len mňa, ale každého, kto sa rozhodne vykročiť za Ním.

Preto by som na záver chcel osloviť možno práve Teba! Aksipocítilpozvaniedokňazstva, ale stále uvažuješ, pochybuješ o sebe samom a neveríš si. Možno premýšľaš o tom, aké by to asi bolo v seminári... Jediným spôsobom je asi iba vykročenie v ústrety novej kapitole života, lebo len tu zistíš, aké to v skutočnosti je. Tu si totiž konfrontovaný so sebou samým, so svojimi chybami, tiež s bratmi a novými situáciami. Môj názor (určite nie vedecký) teda je, že ak čo i len trochu cítiš povolanie do kňazstva, skús to. Skús dôverovať a uvidíš, že „nezabiješ“ zbytočné roky v seminári, aj keby to náhodou nevyšlo. V každom prípade z tohto miesta si človek odnesie mnoho, ak túži čerpať.

Dúfam, že vás toto moje svedectvo neunudilo a ďakujem za vašu trpezlivosť, lebo ak čítate tento riadok, zjavne ste sa dopracovali až k jeho koncu.

BLACK FRIDAY

„O pár minút vypukne jedna z najočakávanejších chvíľ mesiaca, ktorá kedykoľvek osloví svojho spotrebiteľa!“ – kričí hlas z prístroja, ktorý bežne informuje či dezinformuje ľudí o tom, čo sa bude diať. „Vidieť prvých návštevníkov, ktorí bezhlavo chodia po zemi, márnivo sa naháňajú, nezmyselne do seba narážajú a druhých naokolo urážajú, aby oni boli tými prvými.“ Televízia, ktorá oznamuje nákupný výpredaj, limitovanú ponuku či akciu.

Milovaní čitatelia časopisu Xaver! Začína sa nám obdobie, keď si v zastavení seba pripomíname Kristovo utrpenie na kríži a zároveň prežívame nádej v očakávaní, že nastane oslava zmŕtvychvstania. Zamýšľame sa nad jedným dňom –

piatkom, ktorý je v dnešnej kultúre výrazne prežívaný v dvoch odlišných dňoch – Veľký piatok, ku ktorému pôstom smerujeme, a Black Friday, ktorý pravidelne prežívame. Čo je to „Black Friday“ a pre koho je určený?

Black Friday alebo Čierny piatok je deň v Amerike, väčšinou po Dni vďakyvzdania, keď sa začína tzv. prázdninová nákupná sezóna/horúčka. Takmer všetky obchody prichádzajú s ponukami zmeniť zmýšľanie svojich spotrebiteľov. Ľudia pred obchodmi sú nastúpení od skorých ranných či večerných hodín, ešte pred otvorením, aby nepremeškali kúpu tovaru za výhodné ceny. Človek je, žiaľ, niekedy strojom nadbytočných vecí. Preplnenie kapacity obchodu, horúčkovitě

V

súperenie, násilie je dôvodom oslavy konzumnej spoločnosti so zaplnením kapacity mozgu. Vo svojich rukách či rukách obchodníkov-predajcov máme mocné zbrane reklamy a marketingu. Na pohľad sú to zbrane, ktoré sú zadarmo. Stačí nám jednoduchý pohľad na reklamu. Ak nám oči nestačia, siahneme do vrečka a vydáme sa na shopping (nákup) plný zábavy. Ak ponímame Black Friday ako štart do nového života, tak sme na omyle.

A čo ak zmeníme úvodné slová: „Milovaní veriaci, o chvíľu nastane jeden z najočakávanejších momentov, ktorý premieňa život kresťana,“ aby zazneli na úvod veľkopiatokových obradov Pánovho umučenia a smrti. Je pravda, že sme si z predaja a kúpy tovaru urobili modlu. Komu alebo čomu sa klaníme na Veľký piatok?

Ak sa z obchodného centra presunieme do Getsemanskej záhrady,

tak si uvedomíme, že prechod z hluku vystriedalo ticho „pred búrkou“. Farebnosť odevov, ktoré by sme si bežne zakúpili, vystriedala červená farba – farba krvi. Náš pohľad s úvahou je upriamený na ovocie Kristovej smrti. Hovoríme o Ježišovi, ktorý je sám a pritom s Otcom. Ježiš, ktorý je pokorený a potupený. Ježiš, ktorý je Boh a vie, že to robí z lásky. Máme ešte nejaké starosti? Ježiš je ten, ktorý sa stal človekom, aby sa pripodobnil nám všetkým – aj vám, drahí čitatelia Xavera, ale okrem hriechu. On je Božím Synom a zároveň jedným z nás. Prežíva „Big-Black Friday“ – Veľký-Čierny piatok. Má nás vykúpiť. Nie obchody, ale vykúpiť z otroctva hriechu. Nás – seba samých, nášho ega. Ježiš sa v Getsemanoach modlil a prosil za Cirkev, jej predstavených i za všetkých členov, svetských predstaviteľov, veriacych

VEĽKÝ PIATOK

i neveriacich, za všetkých – celý svet. Vedel, čo potrebuje ľudstvo, koho má podporiť, komu prispieť, u koho si čo „kúpiť“. Vedel, že ľudstvo, každý jeden z nás potrebuje vykúpenie.

Veľký piatok nás pozýva k oslobodeniu sa od seba samého, od nadbytočných vecí, od nákupov hriechov. Sme pozvaní zastaviť sa pred skutočnosťou našej spásy – krížom. Pred nástrojom, ktorý je križovatkou ciest. Pre ktorú sa rozhodneme? Milovaní, chcem vás spolu s nami – bohoslovcami, predstavenými, rehoľnými sestrami –pozvať za svedkov Kristovej obetnej smrti. Chcem vás pozvať na obetnú hostinu Kristovho kríža. Je možné zakúsiť sentimentálnu chvíľku vnútornej premeny.

Spasiteľ sveta sa za nás obetoval. Je len na nás, či aj v týchto dňoch pribijeme na kríž naše „nezmysly“, alebo si toto bohaté obdobie uľahčíme 70-, 80-, 90- alebo 100-percentnou zľavou, ktorú si do večnosti neodnesieme. Pamätajmesipri počítaní, či na niečo máme alebo nemáme, že „*nie sme súčtom nedostatkov a zlyhaní, ale sme súčtom Otcovej lásky v nás*“ (sv. Ján Pavol II.).

POKORA

Cesta k úspechu

Úspech je slovo ľudskou spoločnosťou často skloňované. Každý človek sa snaží v živote niečo dosiahnuť, vytvoriť a stať sa uznávaným. V obrovskej konkurencii je však ťažké presadiť sa, a tak hľadáme akýsi recept na úspech. Ako definovať vlastnosti úspešného človeka? Pred štyrmi rokmi som sa uchádzal o pracovné miesto v jednej uznávanej firme. Po predstavení sa a úvodných otázkach, ako napríklad prečo sa zaujímam o miesto vo firme, čo o nej viem, čo by som jej mohol priniesť a prečo by ma mali prijať, sa ma konzultant personálnej agentúry spýtal: „Ste sebavedomý? Suverénny? Myslíte si, že môžete byť úspešný v tejto práci?“ Asi len na máloktoťom pohovore dostanete otázku, či ste pokorný. Ľudia si často myslia, že byť pokorný znamená nemať odvalu a sebavedomie a

pokora už akoby vyšla z módy. Je chápaná ako starodávna vlastnosť či vlastnosť náboženských fanatikov. Myslím si však, že je jednou zo základných vlastností úspešného človeka. Či už ide o duchovný alebo svetský život.

Albert Einstein raz povedal: „Známkou skutočného poznania je vždy prirodzená pokora.“ Pokora teda priamo súvisí so schopnosťou učiť sa a zdokonaľovať sa. Pokorný človek prijme kritiku a poučí sa z nej. Dokáže sa inšpirovať inými. Aj mnohé psychologické výskumy ukazujú, že ľudia s touto cnosťou sú úspešnejší, šťastnejší, lepšie zvládajú stres a majú lepšiu kvalitu života. Ak chceme byť úspešnými ľuďmi a kresťanmi, snažme sa túto cnosť v sebe pestovať.

redaktor Pavol Kordík, 2. ročník

Ján XXIII.

PÁPEŽ, KTORÝ ZMENIL CIRKEV

V 20. storočí sme boli svedkami veľkých pápežov, ktorí zmenili svet a aj Cirkev, ako ju poznáme. Môžem začať svätým Piom X. a pokračovať ďalšími svätými pápežmi – Piom XII., Jánom XXIII., Pavlom VI., Jánom Pavlom II. Každý jeden sa zapísal nezmazateľne do dejín Cirkvi. Prečo je to tak? Svet potreboval týchto veľkých ľudí, lebo sa zmietať v mnohých problémoch. Človek zabudol na to, k čomu má smerovať, a to k svätosti. Títo ľudia to dokázali. Nechceli vyčnievať nad ostatných, ale napriek tomu dosiahli tento cieľ. Preto je na čase ukázať vám veľkosť svätého pápeža Jána XXIII.

Pri mene Ján XXIII. mi vždy príde na um ťažké obdobie druhej svetovej vojny, počas ktorej zachránil veľa Židov pomocou tranzitných víz. Vrátim sa ale na začiatok. Vlastným menom Angelo Giuseppe Roncalli sa narodil v malom talianskom mestečku Sotto il Monte v roku 1881. Detstvo prežil ako sedliacky chlapec. Rodičia ho viedli k modlitbe, kde získaval potrebnú silu, a už od malička cítil, že Boh si ho volá do kňazstva. Jeho otec nechcel, aby sa stal kňazom.

Mladý Angelo ale túžil slúžiť Bohu a odišiel z rodiska študovať filozofiu do Bergama. Ako 15-ročného ho prijali do tretieho františkánskeho rádu. Cieľ, ktorý si určil v detstve, sa stal skutočnosťou v roku 1904, keď ho vysvätili za kňaza. Túžil po pastoračnej práci, no táto túžba mu nebola dopriata. Nový biskup Bergama si ho vybral za tajomníka. V seminári učil dejiny, patrológiu a apologetiku. Biskupa sprevádzal na pastoračných cestách, prispieval do časopisu, bol znamenitý kazateľ. Po biskupovej smrti pokračoval v začatej práci a venoval sa mnohým spoločenstvám. V roku 1914 vypukla vojna, do ktorej sa zapojilo aj Taliansko. O rok nato povolali Angela do talianskej armády ako seržanta zdravotnej služby. Po vojne sa stal špirituálom v kňazskom seminári. Od roku 1921 bol v službách pápežskej stolice, kde sa stal predsedom talianskeho výboru pre šírenie viery. Pápež Pius XI. ho povýšil na biskupa a vymenoval za apoštolského vizitátora do Bulharska. Budoval vzťahy s inými náboženstvami a pastoračne bol veľmi aktívny. Po niekoľkých rokoch sa presťahoval do Turecka a Grécka, kde sa stal delegátom. Dôležitým bodom bol dialóg s moslimami a pravoslávnyimi,

keď sa s pomocou Angela budovalo kresťanstvo v novom mladom tureckom štáte. Svätý Pius XII. ho vymenoval za apoštolského nuncia do Paríža. Veľa času trávil v modlitbe a meditovaní. V roku 1953 sa stal kardinálom a prišiel do Benátok, kde po mnohých rokoch strávených v službách pápežskej stolice sa mohol venovať pastoračii veriacich. Po smrti sv. Pia XII. sa stal hlavou Katolíckej cirkvi a svoju túžbu po pastoračii mohol naplniť celosvetovo. Prijal meno Ján XXIII. a veľa času trávil s chudobnými a chorými, ktorých sa snažil utešiť v bolestiach, ktoré prežívali. Ako dobre viete, mal dar humoru a na otázku, koľko ľudí pracuje vo Vatikáne, vtipne poznamenal, že "sotva polovica".

V roku 1962 zvolal Druhý vatikánsky koncil, kde sa aj za jeho pomoci urobilo veľké množstvo zmien v Cirkvi. Navštevoval Rímsku diecézu a staral sa o všetkých ľudí. Bol láskavým pápežom a dobrotu sa snažil preukazovať všetkým ľuďom, pokračoval v dialógoch s inými náboženstvami. 3. júna 1963 plný nádeje odovzdal svoj život Bohu. Za svätého ho spolu s Jánom Pavlom II. vyhlásil pápež František v roku 2014.

OTÁZKY PRE DIAKONA

Akú myšlienku máš najradšej od tohto svätca?

Je ich viac, ale vybral by som jednu, v ktorej opisuje svoje spontánne rozhodnutie zvolať Druhý vatikánsky koncil: „Zrazu v nás vytrysklo rozhodnutie, ako keď sa náhle v nečakanú jar rozvinie kvet. Naša duša bola osvietená veľkou myšlienkou... Jedno slovo slávnostné a zaväzujúce sa sformulovalo na našich perách. Náš hlas to vyslovil po prvý raz: Koncil!“ Toto vyjadrenie vystihuje jeho otvorenosť na Božie vedenie a odvahu urobiť krok, ktorý zásadným spôsobom ovplyvnil ďalšie smerovanie Cirkvi. Teológ Karl Rahner o ňom povedal: „Prechodný pápež Ján XXIII. zaistil prechod Cirkvi do budúcnosti.“

Je osoba tohto svätca stále aktuálna aj v tejto dobe?

Určite áno. Bol človekom otvorenosti, odpúšťania, zmiernenia, dialógu a budovania jednoty. Mal odvahu zostať sám sebou. Zdôrazňoval dôležitosť pokoja a tento pokoj aj sám žil. Dával prednosť milosrdenstvu pred prísnosťou. Toto všetko dnešná doba plná nepokoja a rozdelenia – žiaľ, aj v našich vlastných kresťanských radoch, veľmi potrebuje.

V čom konkrétnom nám môže byť tento svätý vzorom?

V spojení ľudskosti a duchovnosti. Bol človekom – kňazom, biskupom, pápežom, ktorý napriek svojmu postaveniu zostal hlboko ľudským. Nie nadarmo ho volali „dobrý pápež“. Duchovnosť a ľudskosť sú dve spojené nádoby. Ak nerastiem v ľudskosti, tak moja duchovnosť za veľa nestojí.

diakon Jakub Randis, 6. ročník

RUŽENEC

Drahí čitatelia nášho časopisu Xaver, dnešné rozjímania slávnostného ruženca nám môžu pomôcť aj k spytovaniu svedomia pred Sviatosťou zmierenia.

Ktorý slávnne vstal z mŕtvych

Ježiš Kristus v prvý deň po sobote včasráno vstal z mŕtvych a znovuzrodil sa k večnému životu. Podľa tradície sa najprv zjavil Panne Márii a potom ostatným apoštolom. Ježiš povedal Tomášovi: „Blahoslavení, ktorí nevideli, a uverili” (Jn 20,29). Ježiša Krista, prítomného v Oltárnej sviatosti nevidíme, ale v neho veríme. V Božom kráľovstve život bude mať inú „formu“. Pán Ježiš v Eucharistii má inú podstatu. Mám úctu a verím, že je prítomný v Najsvätejšej oltárnej sviatosti?

Ktorý slávnne vystúpil do neba

„Keď im to Pán Ježiš povedal, bol vzatý do neba a zasadol po Božej pravici” (Mk 16,19).

Ježiš nám prisľúbil, že nám pripraví miesto v Božom kráľovstve. Toto miesto si treba zaslúžiť ešte tu na zemi s našimi skutkami a modlitbami v každodennom živote. „Tak ako inokedy, aj dnes musí byť ruženec mocnou zbraňou, aby sme mohli zvíťaziť v našom vnútornom boji a boli pomocou všetkým ľuďom“ (sv. Josemaria Escrivá). Snažím sa zavdačiť tým, že žijem podľa Božieho zákona? Rád pomôžem a vykonávam skutky duchovného a telesného milosrdenstva?

Ktorý nám zoslal Ducha Svätého

„Všetkých naplnil Duch Svätý a začali hovoriť inými jazykmi, ako im Duch dával hovoriť“ (Sk 2,4).

Ježiš pred vystúpením do neba nám prisľúbil Ducha Svätého.

Pred poslaním Ducha Svätého sa apoštoli spoločne s Pannou Máriou a s jej Ženichom úprimným srdcom modlili. Duch Svätý z bojazlivých apoštolov urobil odvážnych a vďaka tomu dokázali urobiť veľké veci a hlásať evanjelium. Prosím Ducha Svätého, aby zo mňa urobil hlásateľa Božieho kráľovstva; aby som sa nebál vyznať svoju vieru?

Ktorý tá, Panna, vzal do neba

„Hľa, odteraz ma budú blahoslaviť všetky pokolenia, pretože veľké veci mi urobil ten, ktorý je mocný, a sväté je jeho meno“ (Lk 1, 48-49).

V jej poslednej chvíli prišiel po Pannu Máriu, pokornú Božiu služobníčku, jej jednorodený syn Ježiš Kristus, aby ju vzal do neba. Jej pokora sa odráža pod Ježišovým Svätým krížom. Chcem sa oslobodiť od mojich hriechov, slabostí, aby som sa dostal do neba?

Ktorý tá, Panna, v nebi korunoval

„Na nebi sa ukázalo veľké znamenie: Žena odetá slnkom, pod jej nohami mesiac a na jej hlave veniec z dvanástich hviezd“ (Zjv 12,1).

Boh Máriu korunoval za matku všetkých milostí a za sprostredkovateľku Božích darov. Ona je tá, ktorá ukazuje na všemohúcnosť Pána Boha, pretože neustále hľadala slávu Ježiša Krista. Jej korunovanie je akousi zásluhou za jej vernosť. Do akej miery som verný vo svojich modlitbách? Je mojou prioritou žiť sviatostný život?

Záver

Sila našej modlitby nepochádza z nás; nejde o zvláštne slová, ktoré vyslovíme, dôležitá je naša úprimnosť a naša viera. Boh odpovedá na všetky naše modlitby, ako odpovedal napríklad aj v Skutkoch apoštolov, keď sa Cirkev modlila za Petrovo vyslobodenie zo žalára. Uvedomme si, že modlitba je akousi „mocnou zbraňou“ v našich rukách a môže nás sprevádzať k Pánu Bohu.

Ako si očistiť

Milí čitatelia, chcel by som sa s vami zamyslieť, ako žijeme život s modlitbou, a odporučiť knižku, ktorá vám zmení život. Táto zmena by mala vychádzať z nášho najhlbšieho vnútorného srdca až na samú hĺbinu tam, kam nikoho nechceme pustiť.

Dnešná doba nekladie do popredia duchovný život. Mnohokrát sa mi zdá, že zámerne vytláčame modlitbu niekam do kúta. Nie je pre nás prítlačlivá, podstatná, a je pre nás veľmi dlhá. Nemáme čas sa zastaviť a oddýchnuť si. Doba je rýchla a z každej strany sa na nás rúti len to, čo od nás vyžadujú – či už v zamestnaní, alebo doma. A dalo by sa pokračovať do nevidím...

Som unavený, ale na oddych nemám čas. Prečo by som mal teda tráviť môj drahocenný čas nejakou modlitbou? Modlitba ťa jednoducho nasýti, po čom tvoje skoro mŕtve srdce tak pevne túži. Posilní ťa psychicky a duchovne budeš napredovať. Skúsme to a dôverujme Bohu, lebo on je ten, ktorý nás uzdraví.

Preto vám chcem odporučiť knižku, ktorá je písaná formou otázok a odpovedí. Jednoduchá príručka, ako duchovne napredovať. Vysvetlí vám, ako sa vysporiadať s pokušením už pri samotnej myšlienke, ozrejmi vám, kedy dochádza k hriechu a ako sa modliť v hĺbke svojho srdca. Preto siahnite po tejto knižke a nechajte sa viesť.

Zaujímala by ma hranica kompetencie kňaza v oblasti liturgickej hudby do akej miery sa môže a má kňaz prispôbovať požiadavkám ľudí, alebo prinášať vlastnú predstavu do slávenia sv. omše, a do akej miery má „iba“ poslúchať hierarchiou stanovené predpisy.

Svätá omša je jedinečným prejavom Božej múdrosti a lásky k človekovi. Po textovej stránke je zložená prevažne z biblických veršov a modlitieb. Každé jedno liturgické slávenie je slávením celej Cirkvi (aj oslávenej a trpiacej), nie je teda nikdy súkromné, preto je potrebné verne zachovávať predpísané texty a úkony. Veď ani kňazovi nie je adresovaná kadidlová úcta a slávnostný odev vďaka jeho vlastnej osobe, ale preto, že v liturgii zastupuje samotného Krista. A práve preto by mal, zvlášť vo chvíli, keď sprítomňuje dielo vykúpenia (a to sa udialo Kristovou poslušnosťou), byť tiež maximálne pokorný a poslušný liturgickým predpisom. V oblasti liturgickej hudby to znamená, že majú byť doslovne zachované texty tzv. ordinária, čiže stabilné spevy sv. omše. Patrí sem: Pane, zmiluj sa, Sláva Bohu na výsostiach, Verím v Boha, Svätý, Otče náš a Baránok Boží. Tieto nesmú byť nikdy nahradené inými, ani podobnými alebo neúplnými textami. Výnimku tvoria iba texty svätej omše za účasti detí (nie mládežnícke!), pre ktoré sú schválené drobné odchýlky. Ich zhudobnenia nájdeme v Liturgickom spevníku I.

Proprium svätej omše zas predstavuje spevy premenlivé podľa liturgického obdobia (Advent, Vianoce...) alebo sviatku (sv. Jozefa, Panny Márie...). Aj tu treba zachovať logiku konkrétneho slávenia a uprednostniť spevy nato určené. Je tu však väčšia voľnosť výberu ako pri ordináriu, kde si možno vybrať len z rozličných melódií, nie z rozličných textov. Ak chce niekto v liturgii konkrétnej farnosti použiť nový spev, má ho schváliť miestny farár. Pre diecézu takýto spev schvaľuje biskup a pre celé Slovensko konferencia biskupov. Treba sa však vyhnúť akémusi hraniu či spievaniu na želanie. Veď liturgia je tu nato, aby vychovávala nás, nie aby sme ju manipulovali my. Liturgická hudba je totiž sama liturgiou, nielen nejakou pridanou ozdobou.

Usmernenia v tejto oblasti prinášajú školenia pre organistov, žalmistov, kantorov a vedúcich zborov, časopis Adoramus Te, ako aj štúdium liturgickej hudby, ktorá je súborom viacerých vedných disciplín.

RYTALI STEVANS

VRÁSKY Z LÁSKY

Ked' umiera deň a svetlo sa kráti,
prosím, pri mne stoj len,
ked' zazvoní zvon a myseľ zaletí
do krajov dávnych.

Viem,
to staré má zhorieť a zánik má uzrieť,
s tebou však smiem ho zniest',
s tebou to všetko má skutočný zmysel;
aj trpieť aj radosť trieť.
Ked' srdce kričí a zloba ho ničí,
dopraj mu, prosím, jar.
Nech v tebe sa schúli, ved' ono to umí.
Raz všetko dorastie v dar.
Ked' nevládzem ďalej a berú mi nádej,
prístreším tvoja dľaň.
Život, hoc bolí, však v tebe sa zhojí,
ty dych dáš nový.

Vstaň!
To človeku stačí — jak vstáva, sa učí;
prosím však, neprestaň:
Tak v srdci otázky a na tvári vrásky
dovolia, nech z lásky
láske znovu sa vzdám.